

Forsagelsen

af Dorthe Engelbrecht Larsen

Den trosbekendelse, vi normalt bruger i folkekirken er Den Apostolske Trosbekendelse. Det hedder den, fordi man antog, at teksten gik tilbage til apostlene, som angiveligt skulle have fået den direkte fra Jesu egen mund. Det er dog ikke tilfældet. Den stammer fra det 4. århundrede.

Trosbekendelsen er ikke en kontrakt, som man skal skrive under på for at være en del af "det gode selskab af kristne". Trosbekendelsen er nærmere en tillidserklæring. I trosbekendelsen viser vi vores tillid til Gud.

"Vi forsager Djævelen og alle hans gerninger og alt hans væsen"

Det kan virke ret voldsomt sådan at tale om Djævelen, som noget mærkeligt middelalderligt hokus pokus. Som noget det måske er bedst ikke at tale om. Og som noget der ikke er så let at forholde sig til. Forsagelsen stammer fra Nordafrika og er ca. lige så gammel som resten af trosbekendelsen. Den er altså blevet til i en tid og på et sted, hvor det at tale om djævle og dæmoner var helt selvfølgeligt. De fleste steder i verden bruger man ikke længere forsagelsen som indledning til trosbekendelsen, men starter med første trosartikel om Gud Fader. Når vi bruger den i folkekirken, er det altså udtryk for et aktivt valg. Vi har den med, fordi det giver mening.

Det onde - en realitet

Ingen, som lever i denne verden, kan være i tvivl om, at det onde eksisterer. Det er alle steder lige omkring os. At det onde er til stede er, og har altid været, en anfægtelse. Spørgsmålet melder sig uvægerligt: Hvordan kan der være en kærlig og almægtig Gud, når der er så meget ondt?

Det fysisk onde

Når vi taler om det onde kan vi dele det op i det vi kalder det fysisk onde og det etisk onde. Det fysisk onde er alle de ting, vi mennesker ikke er skyld i, f.eks. sygdom, ulykker og lidelser på grund af jordskælv, orkaner og vulkanudbrud. Vi kan ikke sige så meget om den form for lidelse, ud over at den er der. Verden er bare skabt sådan. Det forbliver en anfægtelse, hvordan vi end vender og drejer det.

Det etisk onde

Anderledes forholder det sig med det etisk onde. Det etisk onde er alt det, som vi mennesker er skyld i, lige fra mord og lemlæstelse til bagtalelse og drilleri. Når det stadig kan give mening at tale om en djævel, altså en personificeret ondskab, er det, fordi den etiske ondskab altid optræder med et menneskeligt ansigt, med vores ansigt. Det er vores egne ansigtstræk, vi genkender i

Djævelens. Det er derfor en misforståelse fremstille Djævelen som grim, med horn i panden og bukkefødder. Djævelen er lige så smuk og magtfuld, som vi ønsker os at være. Djævelen er på den måde vores dobbeltgænger.

Djævelen - vores dobbeltgænger

Der er det mærkelige ved det onde, at det på en gang opleves som en magt uden for os selv og en magt inden i os. De gamle talte om, at man kunne besættes af Djævelen eller af dæmoner. Selv om vi ikke i dag taler om besættelser, kan udtrykket godt give mening alligevel. Når vi f.eks. mærker jalousien brænde i os, kan det føles, som om den er ved at tage magten fra os. Alligevel bruger vi al vores energi på at forestille os den person, som vores jalousi gælder, så følelsen vokser endnu mere.

Djævelen kalder vi alt det i os selv, som vil det onde. Det er en dobbeltgænger, som kræver sin kamp. Sådant en kamperklæring er forsagelsen. Vi har brug for at gentage den igen og igen, fordi vi hele tiden fristes til at gøre det vi godt ved er forkert. Fordi vi som mennesker har en kraft i os, som igen og igen får os til at bagtale, til at mobbe og holde uden for fællesskabet. Det er den kraft, Djævelen er, og det er en kraft, som vi bør bekæmpe.

God kamplyst!

(Artiklen har været bragt i kirkebladet for Dronningborg og Gimming Sogne, nr. 4/2010)